

Handläggare
Linn Ljunglöf
Telefon: 0850818122

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2020-10-22

Åtgärder vid Postiljonens vård- och omsorgsboende efter underrättelse från Arbetsmiljöverket

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden beslutar om omedelbart intagningsstopp på Postiljonens vård- och omsorgsboende.
2. Nämnden beslutar att tillsvidare tomställa lägenheter som inte uppfyller Arbetsmiljöverkets krav.
3. Nämnden överlämnar tjänsteutlåtandets bilaga 2 som svar till Arbetsmiljöverket.

Sammanfattning

En underrättelse från Arbetsmiljöverket om övervägande att fatta beslut om förbud av verksamhet har inkommit till förvaltningen. Nämndens synpunkter på underrättelsen ska vara Arbetsmiljöverket till handa senast den 23 oktober 2020.

Arbetsmiljöverkets beslut kommer att innebära ett förbud mot att utföra omvårdnadsarbete i hygienutrymmen som inte uppfyller kraven på Postiljonens vård- och omsorgsboende. Sammanlagt berörs 39 lägenheter. Förbudet träder i kraft den 30 september 2021. Av de sammanlagda 216 lägenheter i vård- och omsorgsboenden som drivs av nämnden i egen regi är i nuläget 49 onyttjade, varav 22 lägenheter inom Postiljonens vård- och omsorgsboende. Det skulle därmed vara möjligt att flytta nuvarande boende från de lägenheter som inte uppfyller Arbetsmiljöverkets krav till andra lägenheter inom Postiljonen. Arbetsgivaren bär alltid ansvaret för arbetsmiljön även under den tid som avsatts för att uppfylla villkoren.

Bakgrund

Postiljonens vård- och omsorgsboende i Svedmyra består av 96 lägenheter inklusive hygienutrymmen. Lägenheterna är fördelade på tre huskroppar enligt följande: Hus A har 42 lägenheter, hus B har 21 lägenheter och hus L har 33 lägenheter.

Farsta stadsdelsförvaltning

Storforsplan 36, 11 tr.
Box 113
123 22 Farsta
Växel 08-50818000
Fax
farsta@stockholm.se
stockholm.se

Inom verksamheten bedrivs vård- och omsorgsboende med demensinriktning 57 lägenheter, somatisk inriktning 23 lägenheter och 16 korttidslägenheter. Verksamheten bedrivs i egen regi av Farsta stadsdelsnämnd och lokalerna ägs av det kommunala fastighetsbolaget Micasa fastigheter i Stockholm AB.

Vid Arbetsmiljöverkets inspektion den 11 april 2019 på Postiljonens vård- och omsorgsboende framkom att det finns hygienutrymmen i de boendes lägenheter som inte uppfyller Arbetsmiljöverkets krav avseende fritt arbetsutrymme. Sammanlagt berör det 39 lägenheter, varav 6 lägenheter inom A-huset (boendeplatser med demensinriktning) och samtliga 33 lägenheter inom L-huset (23 lägenheter med somatisk inriktning och tio korttidsplatser).

Arbetsmiljöverket krav¹ anger ett minsta mått på arbetsutrymme intill toalett på 80 cm. När olika förflyttningshjälpmedel används liksom när den boende behöver stöd av en eller två vårdare och/eller använder rullstol behöver utrymmet vara större. Arbetsmiljöverket anger 100 cm på båda sidor som tillräckligt för de flesta scenarier. Framför toalett anges ett minsta mått på 130 cm. Den verksamhet som bedrivs på Postiljonens vård- och omsorgsboende har en vårdtyngd som kräver att hjälpmedel ska kunna användas i samtliga hygienutrymmet.

Förvaltningen har i samtal med Micasa förstått att det krävs en större ombyggnation, liknande den som gjorts på Edö vård- och omsorgsboende, för att tillgodose Arbetsmiljöverket krav. Ombyggnationen kräver även evakuering av boende. I samband med en ombyggnation bör samtliga renoveringsbehov i fastigheten genomföras, som till exempel stambyte.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för äldreomsorg. Stadens referensgrupp för boendepanering informeras om ärendet den 21 oktober 2020. Fackliga ombud har informerats löpande och ärendet tas upp på avdelningens samverkansgrupp den 14 oktober 2020.

Ärendet

En underrättelse från Arbetsmiljöverket om övervägande att fatta beslut om förbud av verksamhet har inkommit till förvaltningen den

¹ Se 5 och 6 §§ Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2012:2) om belastningsergonomi samt 4,46 och 53 §§ Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2009:2) om arbetsplatsens utformning.

16 september 2020. Underrättelsen skickas i ett första steg för möjlighet att lämna synpunkter innan beslut fattas.

Arbetsmiljöverkets beslut kommer att innebära ett förbud mot att utföra omvårdnadsarbete i hygienutrymmen som inte uppfyller kraven på Postiljonens vård- och omsorgsboende. Förbudet träder i kraft den 30 september 2021.

Nämndens synpunkter på underrättelsen ska vara Arbetsmiljöverket till handa senast den 23 oktober 2020.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Arbetsgivaren bär alltid ansvaret för arbetsmiljön även under den tid som avsatts för att uppfylla villkoren. Detta innebär att Postiljonens vård- och omsorgsboende måste arbeta utifrån förändrade arbetsätt i de lägenheter där hygienutrymmet inte uppfyller kraven om fritt arbetsutrymme. Det kan exempelvis innebära att boende behöver förflyttas i annat rum än hygienutrymme inför toalettbesök och dusch.

Enligt Swecos äldreomsorgsprognos 2019 kommer det att finnas ett överskott av platser i vård- och omsorgsboende inom regionen östra söderort fram till år 2029. Inom staden har den rådande pandemin även lett till en ökande överkapacitet inom vård- och omsorgsboenden, hos både utförare i egen regi och privata utförare. Enligt uppgift från äldreförvaltningen fanns det i september sammanlagt 526 tomma lägenheter (130 region östra söderort) i vård- och omsorgsboende inom staden, varav 411 lägenheter inom egen regi och 115 hos privata utförare. Utifrån tillgänglig statistik bedömer förvaltningen att det inte kommer att finnas behov av de tomställda lägenheterna hos Postiljonen inom flertalet år.

Tomma lägenheter inom vård- och omsorgsboenden utgör en stor kostnad för nämnden då de ofta är utspridda på olika avdelningar och att det därmed inte går att anpassa personalkostnaden utifrån platsantal och intäkter.

Av de sammanlagda 216 lägenheter i vård- och omsorgsboenden som drivs av nämnden i egen regi är i nuläget 49 onyttjade, varav 22 lägenheter inom Postiljonens vård- och omsorgsboende. Det skulle därmed vara möjligt att flytta nuvarande boende från de lägenheter som inte uppfyller Arbetsmiljöverkets krav till andra lägenheter inom Postiljonen. Det är även möjligt att i stor utsträckning bibehålla nuvarande avdelningstillhörighet. Möjligheten finns också för boende att välja andra boenden. Att

samla de tomställda lägenheterna till avgränsade delar inom boendet ökar möjligheten att bedriva verksamheten effektivare än om tomma platser finns utspridda på olika avdelningar inom hela boendet. Verksamheten kan fokusera resurserna till de avdelningar som återstår och förhoppningsvis uppnå full beläggning.

I berörda lägenheter på Postiljonen bor idag 25 permanentboende. Till det tillkommer ett korttidsboende med 10 platser med somatisk inriktning. En flytt för de permanentboende inom Postiljonen från de lägenheter som inte uppfyller Arbetsmiljöverkets krav till andra lägenheter inom Postiljonen är möjlig. Det är då även möjligt att i stor utsträckning bibehålla nuvarande avdelningstillhörighet. Även en flytt inom verksamheten kan vara påfrestande och innebära oro för de äldre. Enheten kommer därför att stärka bemanningen både med omvårdnadspersonal och sjuksköterskor i samband med flytttillfällena.

För att underlätta och skapa en trygg förflyttning kommer förvaltningen att löpande ge information till de boende och deras anhöriga. Individuella samtal kommer även att genomföras med de boende tillsammans med anhöriga och/eller företrädare och alla kommer att ges möjlighet att ställa frågor under trygga former. Förvaltningen kommer att ombesörja de boendes flytt och stå för alla kostnader i samband med flytten. Respektive biståndshandläggare kommer att kontakta de boende eller de boendes anhöriga för att hörsamma behov och önskemål samt informera om möjligheten till val av nytt boende enligt valfrihetsprincipen. Inom Farsta finns det gott om boendeplatser både på Postiljonen och på Edö vård- och omsorgsboende.

De 10 platserna på korttidsboendet kommer i nuläget inte att kunna inrymmas inom Postiljonens lokaler. Om och när beläggningen ger möjlighet till öppnande av korttidsplatser kan det övervägas.

Medarbetarna inom boendet har informerats om Arbetsmiljöverkets underrättelse. Ett informationsmöte planeras till efter nämndens behandling av ärendet. Berörda medarbetare kommer att erbjudas enskilda samtal med HR-avdelningen för genomgång av kompetens, anställningstid och vidare planering.

Förvaltningen anser utifrån ett arbetsmiljö- och brukarperspektiv och med hänsyn till den rådande överkapaciteten inom vård- och omsorgsboenden att ett intagningsstopp på Postiljonens vård- och omsorgsboende är motiverat.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden beslutar om omedelbart intagningsstopp på Postiljonens vård- och omsorgsboende. Förvaltningens föreslår också att nämnden beslutar att tillsvidare tomställa lägenheter som inte uppfyller Arbetsmiljöverkets krav. Nämnden föreslås överlämna tjänsteutlåtandets bilaga 2 som svar till Arbetsmiljöverket.

Kerstin Sandström
Stadsdelsdirektör

Jonas Wilhelmsson
Avdelningschef

Bilagor

1. Underrättelse från Arbetsmiljöverket med möjlighet att lämna synpunkter före beslut (beteckning 2019/006612)
2. Förslag till svar till Arbetsmiljöverket

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Kerstin Sandström, Stadsdelsdirektör	2020-10-06
Jonas Wilhelmsson, Avdelningschef	2020-10-06